

VENEMAA ÕPPETUNNID UKRAINA SÕJAS: VÄELOOME, ELAVJÕU TAASTAMINE UKRAINA RINDEL

Elavjõu taastamine on olnud Venemaa jaoks üks Ukraina sõja suurimatest õppetundidest, mida ta võtab tõenäoliselt edaspidi arvesse nii selles kui ka tuleviku sõdades.

Venemaa on siiani näidanud, et suudab küll mobiliseerida või värvata suurt inimmassi, kuid pole suutnud seda korralikult välja õpetada ning seeläbi ka suuremat sõjalist edu saavutada.

Venemaa relvajõud on tõenäoliselt suutelised ka 2024. aastal jätkama taktikalist edenemist, kuid mitte läbi viima suurte väekoondiste hästi koordineeritud ja juhitud pealetungioperatsioone.

Venemaa jätkab tõenäoliselt ka 2024. aastal massiivset kurnamissõda Ukraina vastu.

Pärast Kiievi alt taandumist 2022. aasta kevadel ning oma üksuste konsolideerimist Ida- ja Lõuna- Ukrainasse oli Venemaa relvajõududel selge, et oleks vaja kiiresti korvata oma kaotusi elavjõus. Juba 2022. a hiliskevadel hakkasid rindeohvitserid survestama Kaitseministeeriumi ja Presidendi Administratsiooni, et hädasti oleks vaja välja kuulutada mobilisatsioon. 21. septembril 2022 kuulutati Putin välja nn osalise mobilisatsiooni u 300 000 sõduri mobiliseerimiseks. Ehkki mobilisatsioon oli vaid osaline ning suhteliselt väikesemahuline võrreldes Venemaa rahvaarvuga, osutus Putini otsus rahva hulgas äärmiselt ebapopulaarseks. Erinevate allikate kohaselt põgenes selle otsuse tagajärjel riigist kuni miljon inimest. Lisaks ei olnud sõjakomissariaadid valmis 300 000 inimese üheaegseks mobiliseerimiseks lühikese aja jooksul, eelkõige seetõttu, et reservväelaste nimekirjad ja andmebaasid olid puudulikud. Näiteks puudus hea ülevaade reservväelaste viimastest elukohtadest, mis takistas mobilisatsioonikutsete kättetoimetamist ning põhjustas ametnikele lisatööd ja ajakulu. Mobiliseerimise protsess oli küll aja- ja ressursikulukas, kuid lõpuks suudeti püstitatud eesmärk täita. Tulenevalt 2022. aasta mobilisatsiooni õppetundidest on Venemaa tõenäoliselt suutnud 2023. aasta jooksul oma mobilisatsioonüsteemi korrastada seadusemuutuste, andmebaaside digitaliseerimise (sh mobilisatsiooni kutsete kättetoimetamise), strateegilise kommunikatsiooni parandamise jms abil. Kui Venemaa president otsustab kuulutada 2024. aastal välja uue suure mobilisatsioonilaine, siis tõenäoliselt suudavad mobilisatsiooni korraldavad asutused seda paremini teha kui 2022. aastal.

2023. aasta jaanuaris algas venelaste suur pealetung Ida-Ukrainas. Venelastel olid ootused, et värskest mobiliseeritud üksused toovad muutuse pikaleveninud sõtta ning vallutavad suuri Ukraina alasid või vähemalt Dnepri jõe idakalda. Ehkki Venemaa relvajõudude üksused olid arvilises ülekaalus nii elavjõus kui tehnikas, suudeti viie kuuga vallutada vaid Bahmuti linn ja mõningad selle ümbruse asulad, näiteks Soledar. Bahmuti vallutamisel mängisid suurt rolli erasõjafirma Wagner üksused. Wagner lõi venelastele uue pretsedenditu värbamisvälja: värbamine vanglatest. Vangide kasutamine kahurilihana tõi taktikalise edu lahinguväljal, mille tulemusena vallutati Bahmuti linn ja selle ümbrus. Lisaks oli sellise kahuriliha kasutamine suhteliselt ohutu ka Vene ühiskonnale, kus ei tekkinud rahulolematust suurte kaotuste üle. Erinevate allikate kohaselt kaotati Bahmuti lahingutes üle 20 000 inimese.

Värbamiskampaania äpardused ehk otseteed „lihakombinaati“

Allikas: Telegram

2023. aasta 1. märtsil alustasid venelased suurt kampaaniat, eesmärgiga värvata aasta lõpuks üle 400 000 sõduri. Värbamise protsessi on kaasatud lisaks sõjakomissariatidele ka oblastite, linnade ja rajoonide valitsused ja erinevad valitsusasutused. Igale Venemaa oblastile, linnale ja rajoonile on kehtestatud selged ülesanded ning range aruandluskohustus. Värbamise keskne koordinatsioon ja kontroll toimub Moskvast, kus heade tulemuste eest (üle 75% kuu värbamisesmärgist) makstakse preemiat ning halbade tulemuste eest on ette nähtud karistused. Lisaks on värbamise ülesandeid pandud erinevatele suurematele ettevõtetele ning väeosadele (ajateenijate seast). Muudeti ka riigi seadusi, millega loodi õiguslikud tingimused värbamiseks vanglatest. Sellega on värbamisest tehtud üleriiklik pingutus, mille protsessi on suunatud ka palju raha.

Värvatutest on kõige suurem kontingent reservväelased (üle 50% värvatutest sõltuvalt regioonist), seejärel võlglast ja kinnipeetavad (u 30% värvatutest sõltuvalt regioonist). Väiksemas mahus sõlmivad lepinguid teenistust lõpetavad ajateenijad, välismaalased (Vene Föderatsiooni elamislubadega, topeltkodakondsusega või Vene kodakondsust taotlevad isikud) ning töötud. Värvatute osakaalud Venemaa regiooniti erinevad. Peamine takistus lepingute sõlmimiseks on inimeste hirm sõja ees, mis kaalub kohati üles ka suured rahalised boonused värvatutele.

RAHALISED BOONUSED VÄRVATUTELE:

1. Perioodil märtsist juunini 2023 tasuti värvatule lepingu sõlmimise tasu 195 000 rubla (u 2000 eurot).
2. Alates juunist 2023 on lepingu sõlmimise tasu ja erinevaid boonuseid järk-järgult suurendatud: u 300 000 - 1 000 000 rubla (u 3000 - 10 000 eurot). Summa sõltub regioonist ning selle rahalistest võimalustest.
3. Värvatu palk on sõltuvalt ametikohast alates 200 000 rublast (u 2000 eurot) kuus, mis on kohati üle viie korra suurem kui keskmine palk mõnes Venemaa Föderatsiooni oblastis.
4. Lisaks makstakse sõduritele lisaboonuseid lahingutes osalemise, Ukraina sõjatehnika hävitamise ning haavata saamise eest. Perekonnale makstakse hüvitist, kui lähedane hukub lahinguväljal.

Mõnes Venemaa regioonis makstakse värbajale 100 000 rubla (u 1000 eurot) preemiat iga värvatu pealt. Summa sõltub regioonist ja selle rahalistest võimalustest.

Kokkuvõttes läks värbamine 2023. aasta kevadel suhteliselt vaevaliselt, kuid aasta teises pooles on värvatute hulk märkimisväärselt suurenenud. Selle peamised põhjused on olnud rahaliste boonuste suurendamine, erinevate ametkondade koostöö paranemine ning värbamisprotsessi kontrolli tõhustamine (näiteks detailne aruandlus) igal tasandil. Selle pingutuse tulemusena on Venemaa suutnud värvata vähemalt nii palju lepingulisi sõdureid, et korvata kaotusi lahinguväljal ning luua ka mõningaid uusi üksusi, nagu 40. armeekorpus ning 25. üldvägede armee, mis Välisluureameti info kohaselt on küll alakomplekteeritud.

Kui aasta jooksul mobiliseeritud ja värvatud inimmassi vaadata, tekib paratamatult küsimus, miks ei ole Venemaa siis 2023. aasta jooksul muud saavutanud kui ainult taktikalisi võite nagu Bahmuti vallutamine.

Pärast inimeste mobiliseerimist või värbamist on Venemaa relvajõud üritanud sellele inimmassile korraldada ka mingisugust sõjaväelist väljaõpet, et luua lahinguvõimelisi üksusi. Sõjaline väljaõpe vajab aega ja instruktoreid. Väljaõppe pikkus on sõltunud suuresti sellest, milline on olukord rindeüksustes ning kui kiiresti on olnud vaja taastada rindeüksuste elavjõud. Kuna rindeüksused on kandnud iga päev suuri kaotusi elavjõus (kohati 1000 inimest päevas), siis on paljud mobiliseeritud ja värvatud saadetud rindele peaaegu ilma täiendava väljaõppeta. Samas on olnud ka üksusi, millele korraldati enne rindele saatmist mõnekuuline väljaõpe. Teine suur probleem väljaõppe läbiviimisel on olnud kvalifitseeritud instruktorite (ohvitseride) puudus. Suur osa instruktoritest oli kas rindel või haavata või surma saanud, mistõttu jäi väljaõppe kvaliteet kasinaks. Seetõttu ei ole Venemaa relvajõud olnud sõja ajal suutelised looma lahinguvõimelisi üksusi. Mobiliseeritud või värvatud saadeti rindele läbi viima pealetungi operatsiooni (mis on oma olemuselt ühendrelvaliigi operatsioon), mis neil puuduliku väljaõppe tõttu ei õnnestunud. Halva väljaõppe tagajärg on olnud suured kaotused elavjõus ja tehnikas.

Venemaa relvajõud on suutnud 2023. aastal saavutada vaid taktikalisi võite, kuid mitte okupeerida uusi strateegiliselt olulisi maa-alasid. Samas suutsid Venemaa relvajõud suhteliselt edukalt tõrjuda Ukraina vasturünnakuid staatilistelt ettevalmistatud kaitsepositsioonidelt, mis ei nõua üksustelt väga head väljaõpet.

Kokkuvõttes suutis Venemaa värvata 2023. aastal ligikaudu 300 000 lepingulist sõdurit. Samas ei ole massiivne lepinguliste sõdurite värbamine tekitanud Vene ühiskonnas sellist suurt pinget nagu 2022. aastal pärast osalise mobilisatsiooni väljakuulutamist. Elavjõu taastamine (mobilisatsioon ja värbamine) on olnud Venemaa jaoks üks suurimatest strateegilistest õppetundidest Ukraina sõjas, mille tulemusi võtab Venemaa tõenäoliselt arvesse ka edaspidi Ukraina sõjas ning tuleviku sõdades. Sellega näitas Venemaa, et nad suudavad mobiliseerida või sissetulekute mõttes erakordsete rahaliste stiimulite abil värvata suurt inimmassi, kuid Ukraina õnneks ei ole Venemaa seda massi suutnud korralikult üksustena välja õpetada. Venemaa relvajõudude isikkoosseisu täiendamine ja rindeüksuste moraali hoidmine sõltub eelkõige Kremli võimest jätkata külluslike palkade ja toetuste väljamaksmist riigieelarvest.

Venemaa relvajõudude isikkoosseisu täiendamine ja rindeüksuste moraali hoidmine sõltub eelkõige Kremli võimest jätkata külluslike palkade ja toetuste väljamaksmist riigieelarvest.

Kuni toimib lepinguliste sõjaväelaste värbamise süsteem, on Venemaa juhtkonnal võimalik neile poliitiliselt ohtliku sundmobilisatsiooni uue laine korraldamist edasi lükata. Samas tuleb Kremli arvestada, et Ukraina sõja rahastamine toimub üha kasvaval määral muude eluvaldkondade arvelt ning ühiskonna jaoks võib kätte jõuda taluvuspiir.

Venemaa relvajõud on tõenäoliselt suutelised ka 2024. aastal jätkama taktikalist edenemist, kuid ei suuda tõenäoliselt läbi viia suurte väekoondiste hästi koordineeritud ja juhitud pealetungioperatsioone. Venemaa jätkab tõenäoliselt ka 2024. aastal massiivset kurnamissõda Ukraina vastu. Ukraina vastupanuvõime sõltub suuresti lääneriikide rahalisest ja sõjalisest abist. Kui Lääne abi lähiaastatel märkimisväärselt väheneb, siis suureneb tõenäosus, et Venemaa suudab suure ja „rumala“ massiga hõivata aeglaselt suuri Ukraina maa-alasid, sundides Ukrainale peale talle ebasoodsaid rahutingimusi.

ЗАЩИТА РОДИНЫ - НАША ПРОФЕССИЯ ПРИСОЕДИНЯЙСЯ!
СЛУЖБА ПО КОНТРАКТУ В ВООРУЖЕННЫХ СИЛАХ РФ

ЕДИНОВРЕМЕННО: **1 000 000 Р**
 + **ЗЕМЕЛЬНЫЙ СЕРТИФИКАТ (или 300 000 Р)**

Региональная выплата **505 000 Р**
 + Федеральная выплата **195 000 Р**

+ СОХРАНЕНИЕ ВЫПЛАТЫ 100% ПЕНСИИ СИЛОВИКАМ
 + КОМПЕНСАЦИЯ ПРОЕЗДА ИЗ ЛЮБОГО РЕГИОНА РФ

от 204000 Р ежемесячно в зоне СВО

Обращаться в Пункт отбора на военную службу по контракту в Тосненском районе
+7-921-419-08-59

Värbamisplakatil lubatakse lepingulisest sõdurist teha miljonär, kuid suure tõenäosusega tehakse tervest inimesest hoopis sant.

Allikas: Vkontakte